

5.2.3 Studijní zaměření Hra na cimbál

Učební plán	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	1.r	2.r	3.r	4.r
Hra na cimbál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
<u>Povinně volitelné předměty</u>											
Akordeonový soubor											
Cimbálová muzika											
Čtyřruční hra											
Dechovka											
Flétnový soubor				1	1	1	1	1	1	1	1
Jazzband											
Komorní hra fléten											
Kytarový soubor											
Pěvecký sbor HeXaM											
Rytmik band											
Smyčcový soubor											
ZUŠkapela											
Žesťový komorní soubor											
<u>Nepovinný předmět</u>	1	1	1								
Zpěváček											

Pozn.:

1. Dítě může na doporučení učitele navštěvovat povinně volitelný předmět i v nižším ročníku. O zařazení do povinně volitelného předmětu rozhoduje ředitel.
2. Žák, který nastoupí do II. stupně bez předešlého hudebního studia, začíná plnit výstupy 1. ročníku I. stupně podle individuálního studijního plánu.
3. Hodinová dotace pro povinně volitelné předměty může být navýšena.

Učební osnovy

I. stupeň

Vyučovací předmět Hra na cimbál

Žák:

1.ročník

- správně sedí za nástrojem, správně drží paličky
- popíše správné postavení nohou za nástrojem
- popíše význam uvolněného zápěstí a paže
- používá pružný dopad paliček na struny
- sluchově rozezná základní úrovně dynamiky (p, f, mf)
- hraje osmitaktové motivy, složené z not celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- sluchově i úhozově odliší melodii od doprovodu, cítí těžkou a lehkou dobu
- hraje střídavě úhozy pravou i levou rukou
- hraje durové stupnice a tónický trojzvuk s obraty rozloženě, obojí v rytmických variantách

2. ročník

- hraje střídavě úhozy pravou i levou rukou podle paličkokladu
- používá pedál dle pokynů vyučujícího
- sluchem pozná rozdíly mezi tóninou dur a moll
- orientuje se v houslovém a basovém klíči v rámci rozsahu C-c²

- hraje crescendo, decrescendo, souběžný dvojhlas
- uvolňuje paže a tělo při hře
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu v tóninách C, G, D, A, F a hraje podle tohoto zápisu
- hraje stupnice, rytmické varianty (triola, synkopa)

3. ročník

- používá techniku uvolnění zápěstí a odskoku paličky od struny
- hraje základní úhozy, tremolo, stupnice a akordy
- zahraje šestnáctitaktové technické cvičení na základní úrovni a orientuje se v jeho zápisu
- vlastními slovy vyjádří náladu přednesové skladby
- používá základní prstovou artikulaci – legato, staccato
- doprovodí píseň základními harmonickými funkcemi (tónika, dominanta a subdominanta)
- hraje tercie ve snadnějších stupnicích dur rozloženě i současně, v rytmických variantách
- hraje velký rozklad na tónice

4. ročník

- používá prvky agogické hry (rit., accel.)
- samostatně navrhne dynamickou stavbu jednoduché skladby
- zahraje skladbu z listu na úrovni 1. – 2. ročníku I.stupně
- samostatně pracuje s lidovou písní podle sluchu
- zná základy pedalizace
- hraje stupnice, sekvence, tercie, akordy 4 hlasé rozloženě s obraty, 3-hlasé arpeggio akordů, velký rozklad na T, S, D (D7)
- transponuje lidové písně
- používá melodické ozdoby
- hraje s jinými nástroji, přizpůsobí se ostatním hráčům (tempově, dynamicky), transponuje harmonický doprovod

5. ročník

- zahraje rychlejší technicky obtížnou pasáž ve správném tempu (např. allegro)
- zahraje skladbu se základními polyfonními prvky
- hraje kultivovaným tónem a úhozově vyrovnaně
zahraje tremolo v dvojhlasu
- u snadnějších stupnic dur hraje sexty
- hraje mollové a durové stupnice s příslušnými akordy, 4 hlasé arpeggio, zahraje zmenšený septakord, dvojhlas různosměrný
- zahraje chromatickou stupnici
- při hře uplatňuje širší pedalizaci
- za pomoci učitele rozezná různé typy paliček a technik a následně je používá

6. ročník

- hraje kultivovaným tónem, intonačně čistě, rytmicky, dynamicky a úhozově vyrovnaně
- interpretuje z paměti skladbu závažnějšího charakteru (např. větu ze sonáty)
- na základě poslechu zhodnotí svůj výkon
- rychle se orientuje ve strunové soustavě
- pracuje s hudebním materiálem po větších celcích (využije znalosti o hudební formě)

- samostatně řeší střídání paliček, frázování, pedalizaci
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku

7. ročník

- hraje stupnice v rychlejším pohybu a velký rozklad akordů k daným stupnicím
- zahraje technické cvičení v předepsaném tempu
- zahraje přiměřeně náročnou skladbu po technické, výrazové i obsahové stránce
- používá jemné úrovně dynamiky
- vyjadřuje širší škálu emocí pomocí zvuku a úhozu paličky
- analyzuje svůj osobní výkon a konkretizuje nedostatky
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku
- hraje kultivovaným tónem, intonačně čistě, rytmicky, dynamicky a úhově vyrovnaně

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- navazuje na získané znalosti z předchozího studia a využívá je při studiu skladeb (rozebere hudební značky v notovém zápisu)
- zahraje z listu lehčí skladby na úrovni 3. – 4. ročníku I. stupně
- hraje lidovou hudbu podle sluchu
- v cimbálové muzice hraje jednoduchá melodická sóla, doprovody různých forem lidových písní
- hraje stupnice všechny molové a durové, chromatické stupnice v rychlé sekvenci (osminovém pohybu), tercie a oktávy, velký rozklad v celém rozsahu nástroje (včetně dominantního a zmenšeného septakordu), 4-hlasá arpeggia, klidné a vyrovnané tremolo, chromatická stupnice v celém rozsahu nástroje

2. ročník

- užívá akordovou techniku, dynamiku
- ovládá hru stupnic, staccato i legato s pedálem i bez
- využívá výrazových prostředků při stavbě frází (označí v notovém zápisu průběh fráze)
- samostatně pracuje s lidovou písní a improvizací
- vytváří si názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb klasické, soudobé a lidové hudby
- propojuje získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci i vlastní tvorbě
- posoudí vlastní kulturu tvořeného tónu, využívá sluchovou sebekontrolu

3. ročník

- hraje stupnice všechny molové a durové, chromatické stupnice v rychlé sekvenci (šestnáctinovém pohybu), tercie a oktávy, velký rozklad v celém rozsahu nástroje (včetně dominantního a zmenšeného septakordu), 6-hlasá arpeggia, klidné a vyrovnané tremolo, chromatická stupnice v celém rozsahu nástroje
- zahraje z paměti a využívá při tom znalosti o formě a obsahu skladby
- samostatně řeší problémy střídání paliček, frázování a výrazových prostředků při nácvičku a interpretaci skladeb
- při interpretaci rozliší skladby různých stylových období
- hraje sólově i v instrumentálních seskupeních

4. ročník

- používá kvalitní tremolo, kombinaci pizzicata a úhozu, flažolety, akordovou techniku, dynamiku, pedalizaci
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu, kterou sám vybral podle učitelem zadaného kritéria (např. variace na lidovou píseň)
- zhodnotí vlastní výkon

Osnovy povinných a volitelných předmětů jsou uvedeny v kapitole 5.2.22 a 5.2.23